

Pagna ewlenija>Drittijietek>Il-Vittmi ta' delitti(ghalkemm hawnhekk tista' tfisser ukoll tal-kriminalità)>Drittijiet tal-vittmi - skont il-pajjiż
Drittijiet tal-vittmi - skont il-pajjiż

Polonja

Int titqies bħala **vittma ta' reat** jekk tkun sfajt vittma bħala riżultat ta' reat li skont il-liġi kriminali għandu penali; pereżempju, jekk tkun sofrejt korrimment jew jekk tiffel il-proprietà tiegħek minħabba ħsarat jew serq. Bħala vittma ta' reat, int għandek ċerti obbligi legali kemm matul il-proċedimenti legali kif ukoll warajhom. Tista' tirċievi wkoll diversi forum ta' assistenza u sostenn kif ukoll kumpens jew indennizz biex jagħmlu tajjeb għar-reat.

Fil-Polonja, il-proċedimenti kriminali jikkonsistu minn investigazzjoni preliminari u minn proċeduri tal-qorti. L-investigazzjonijiet preliminari jitwettqu waqt il-proċeduri tal-qorti. L-iskop tagħhom huwa sabiex jiġu dterminati l-fatti tar-reat mwettaq u sabiex jiġu identifikati l-awturi tar-reat. Il-pulizija u s-servizz tal-prosekuzzjoni jiġbru l-evidenza. Jekk l-evidenza li jiġbru tkun suffiċjenti, l-awturi tar-reat jiġu akkużati. Jekk le, il-każ jaqa'. L-akkuża tas-servizzi ta' prosekuzzjoni tiġi eżaminata mill-qorti.

Matul il-proċess, il-qorti teżamina l-evidenza miġbura sabiex tistabilixxi jekk l-akkużat huwiex ħati. Jekk l-akkużat jinstab ħati skont kif akkużat, huwa jew hija jkun suġġetti għall-penali kif previst mill-liġi. Jekk le, huwa jew hija jiġu liberati mill-akkużi kollha.

Ikklikkja fuq il-links ta' hawn taht sabiex issib it-tagħrif li teħtieġ:

- 1 - Drittijiet bħala vittma ta' reat
- 2 - Ir-rappurtar ta' reat u d-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni jew il-proċess
- 3 - Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess
- 4 - Kumpens
- 5 - Id-drittijiet tiegħi f'dak li għandu x'jaqsam ma' appoġġ u assistenza

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

1 - Drittijiet bħala vittma ta' reat

X'informazzjoni nirċievi minghand l-awtorità wara li jkun seħħ ir-reat (eż. il-pulizija, il-prosekutor pubbliku) iżda qabel ma nkun irrapportajt ir-reat?

Il-vittma tiġi pprovduta b'informazzjoni dwar id-drittijiet tagħha bil-miktub qabel l-ewwel intervista li sseħħ wara li jiġi rrapportat ir-reat. Qabel, l-awtorità tkun tista' tipprovdil lill-vittma b'informazzjoni dwar id-drittijiet tagħha li se tkun siewja fiċ-ċirkustanzi.

Jien ma nghixx fil-pajjiż tal-UE fejn seħħ ir-reat (ċittadini tal-UE u dawk li mhumiex). Kif inhum protetti drittijiet?

Id-drittijiet ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi huma protetti bl-istess mod bħad-drittijiet taċ-ċittadini tal-UE ħlief għall-kumpens mill-istat li għalih huma eliġibbli l-vittmi ta' ċerti reati – il-kumpens jingħata biss lil ċittadini tal-UE.

Jekk nirrapporta reat, x'informazzjoni nirċievi?

Qabel l-ewwel intervista, il-vittma tikseb informazzjoni bil-miktub dwar id-drittijiet bażiċi tagħha, inkluż l-istatus tagħha fil-proċedimenti preparatorji, jekk tistax titlob li jittieħdu ċerti azzjonijiet (eż. interrogazzjoni tax-xhieda), l-assistenza ta' rappreżentant legali, inkluża talba għal rappreżentant maħtur mill-qorti, id-dritt li tirreferi l-każ għall-medjazzjoni, li taċċessa l-fajl, li tappella kontra deċiżjoni ta' waqfien tal-proċedimenti, il-possibbiltà li d-danni jithallsu mill-konvenut jew li jinkiseb kumpens mill-istat, aċċess għall-għajnuna legali, il-mizuri għall-protezzjoni u għall-assistenza disponibbli, l-aċċess għal assistenza ffinanzjata mill-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajnuna Postpenitenzjarja (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*), il-possibbiltà li tinħareġ ordni Ewropea ta' protezzjoni, organizzazzjonijiet li joffru appoġġ lill-vittmi u rimborż tal-ispejjeż imġarrba b'rabta mal-proċedimenti.

Għandi dritt għal servizzi ta' interpretazzjoni jew ta' traduzzjoni mingħajr ħlas (meta nikkuntattja lill-pulizija jew lill-awtoritajiet oħra, jew matul l-investigazzjoni u l-proċess)?

Traduttur jassisti fil-proċedimenti li fihom tiegħu sehem vittma li ma tafx titkellem bil-Pollakk. L-ittri lill-vittma jew mingħandha jiġu tradotti. Il-vittma ma ggarraxb l-ispejjeż tat-traduzzjoni.

Kif tista' l-awtorità tiżgura li qed nifhem u li qed ninfiehmem (jekk jien minorenni; jekk għandi diżabilità)?

Minorenni li jkunu vittmi ta' reat huma rappreżentati mill-ġenituri tagħhom jew mill-persuni li jieħdu ħsiebhom. Għal individwi li jeħtieġu assistenza (eż. anzjani), id-drittijiet tagħhom jistgħu jiġu eżerċitati mill-persuna li tiegħu ħsiebhom. Ġenituri jew tuturi għandhom jaraw li l-vittmi li qed jieħdu ħsieb jieħdu sehem fil-proċedimenti kif meħtieġ u, jekk ikunu f'dubju rigward il-fehim tal-akkużi tagħhom f'dak li għandu x'jaqsam mas-sinifikat ta' dawk il-proċedimenti, dawn jistgħu javżaw lill-awtorità li tmexxi l-proċedimenti dwar dan.

Servizzi ta' appoġġ għall-vittmi

Min jipprovdil appoġġ għall-vittmi?

Fil-Polonja, il-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajnuna Postpenitenzjarja jakkumula riżorsi finanzjarji għall-finijiet bħall-assistenza lill-vittmi ta' reat u lill-eqreb qraba tagħhom. Il-Fond hu ġestit mill-Ministeru għall-Ġustizzja li jagħti sussidji lill-NGOs magħżula permezz ta' kompetizzjoni li jispeċjalizzaw fl-appoġġ għall-vittmi. L-għajnuna ffinanzjata mill-Fond tkopri assistenza legali, psikologika u materjali.

Il-pulizija tirrefereni awtomatikament għall-appoġġ għall-vittmi?

L-awtorità li tmexxi l-proċedimenti hi meħtieġa tinforma lill-vittma, qabel l-ewwel intervista, li hemm disponibbli assistenza ffinanzjata mill-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajnuna Postpenitenzjarja.

Kif tiġi protetta l-privatezza tiegħi?

Data li tikkoncerna l-post ta' residenza u l-post tax-xoġhol tal-vittma ma tkunx disponibbli għat-trasgressur.

Fil-każ tax-xhieda – fi kliem ieħor, bħala regola ġenerali, fil-każ tal-vittmi kollha – il-prosekutor jew il-qorti jistgħu, f'każijiet partikolarment serji, jiddeċiedu li ma jizvelawx *data* personali tagħhom u ċirkustanzi oħra li jippermettu li dawk jiġu identifikati. Dan ikun possibbli f'każ ta' tħassib raġonevoli rigward riskju għall-ħajja, għas-saħħa, għal-libertà jew għal parti sinifikanti mill-proprietà ta' dik il-persuna jew tal-eqreb qarib ta' dik il-persuna.

Għandi nirrapporta reat qabel inkun nista' nikseb aċċess għall-appoġġ għall-vittmi?

L-aċċess għall-appoġġ għall-vittmi mhuxwieg kontingenti għar-rapportar ta' reat. Persuna li tixtieq taċċessa l-appoġġ għandha bżonn biss li turi li twettaq reat kontra.

Protezzjoni personali jekk inkun fil-periklu

X'tipi ta' protezzjoni huma disponibbli?

F'każ ta' theddida għall-ħajja jew għas-saħħa tagħhom, il-vittma u l-qraba tagħha mill-viċin huma intitolati għal:

protezzjoni matul il-proċedimenti;

protezzjoni fiżika;

assistenza bir-rilokazzjoni.

Min jista' joffri protezzjoni?

Il-protezzjoni tingħata mill-Kap tal-Pulizija b'għurisdizzjoni fuq il-provinċja.

Hemm xi hadd li jivvaluta l-każ tiegħi biex jara jekk inix friskju ta' aktar ħsara mit-trasgressur?

Il-Kap tal-Pulizija kompetenti għall-provinċja jagħmel valutazzjoni tal-ħtieġa li jiġu pprovduti u li jissoktaw il-protezzjoni u l-assistenza.

Ikun hemm xi hadd li jevalwa l-każ tiegħi biex jara jekk ninsabx friskju ta' aktar dannu mis-sistema tal-ġustizzja kriminali (matul l-investigazzjoni u l-proċess)?

L-awtorità inkarigata mill-proċedimenti hi meħtieġa tmexxi l-proċedimenti li jinvolvu lill-vittma b'mod li ma jinvolvi konsegwenzi negattivi. Din dejjem għandha tiegħu azzjoni f'sitwazzjoni li fiha l-vittma ma tkunx ittrattata bir-rispett dovut jew meta l-vittma ma tfošshix sikura.

F'każijiet ta' stupru u f'każijiet simili, il-vittma tiġi intervistata f'kamra speċjali mingħajr il-preżenza tat-trasgressur.

Matul il-proċess, l-imħallef li jippresjedi jista' jordna lill-konvenut biex jittlaq mill-kamra waqt li tixhed il-vittma.

X'tip ta' protezzjoni hu disponibbli għall-vittmi vulnerabbli ħafna?

Jekk il-vittma teħtieġ l-assistenza għaliex, eż., minħabba l-età jew il-problemi tas-saħħa tagħha hi ma tistax tiegħu sehem b'mod attiv fil-proċess, id-drittijiet tagħha jistgħu jiġu eżerċitati mill-persuna li tiegħu ħsiebha.

Jien minorenni – għandi xi drittijiet speċjali?

Id-drittijiet tal-vittmi li huma minorenni jiġu eżerċitati mir-rappreżentanti statutorji tagħhom jew mill-persuna li tiegħu ħsiebhom. Jekk ir-reat twettaq mill-ġenituri, il-minorenni jiġu rrapreżentati fil-proċess minn tutor *ad litem*.

Il-membri tal-familja tiegħi miet kaġun tar-reat – x'inhuma drittijiet?

Jekk il-vittma tmurt, minflokha jistgħu jiehdu sehem fil-proċedimenti l-qraba tagħha mill-viċin. Dawn ikollhom id-drittijiet kollha tal-vittma.

Il-membri tal-familja tiegħi kien vittma ta' reat – x'inhuma d-drittijiet tiegħi?

Il-qraba mill-viċin tal-vittmi huma intitolati għal assistenza legali, psikoloġika u materjali ffinanzjata mill-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajjuna Postpenitenzjarja. Fl-aktar każijiet serji li jinvolvu riskju għall-ħajja jew għas-saħħa ta' dawk il-persuni, jistgħu jingħataw l-ohorri mezz ta' protezzjoni u ta' assistenza (protezzjoni matul il-proċedimenti, protezzjoni fiżika, assistenza fir-rilokazzjoni).

Nista' nikseb aċċess għas-servizzi ta' medjazzjoni? X'inhuma l-kundizzjonijiet? Se nkun sikur(a) waqt il-medjazzjoni?

Il-kawża tista' tiġi riferita għal medjazzjoni fl-istadju preparatorju jew matul il-proċedimenti tal-qorti soġġetta għall-kunsens tal-vittma u tal-konvenut. Il-proċedimenti ta' medjazzjoni jsiru mill-medjatur b'mod imparzjali u kunfidenzjali. Matul il-medjazzjoni, il-vittma tista' tippreżenta l-pożizzjoni tagħha, jiġifieri tindika dak li hi qed tistenna mingħand it-trasgressur. Il-medjazzjoni ma ttemmx il-proċedimenti kriminali, iżda l-eżitu tagħha jittiehed f'kunsiderazzjoni kemm mill-prosekutur kif ukoll mill-qorti.

Fejn nista' nsib il-liġi li tgħid x'inhuma d-drittijiet tiegħi?

Id-dispożizzjonijiet li jirregolaw id-drittijiet tal-vittmi ta' reat jinstabu fil-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali (*Kodeks postępowania karnego*), fil-Kodiċi Kriminali (*Kodeks karny*), fil-Kodiċi dwar l-Eżekuzzjoni Kriminali (*Kodeks karny wykonawczy*), fl-Att tas-7 ta' Lulju 2005 dwar il-Kumpens mill-Istat għall-Vittmi ta' Ċerti Reati (*ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych*, test konsolidat, Ġurnal tal-Liġijiet 2016, il-punt 325), fl-Att tat-28 ta' Novembru 2014 dwar il-Protezzjoni u l-Appoġġ għall-Vittmi u għax-Xhieda (*ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka*, Ġurnal tal-Liġijiet 2015, il-punt 21), fir-Regolament tad-29 ta' Settembru 2015 dwar il-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajjuna Postpenitenzjarja (*rozporządzenie z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*, Ġurnal tal-Liġijiet 2015, il-punt 1544), u fl-Att tas-17 ta' Ġunju 2004 dwar ilmenti rigward il-ksur ta' dritt ta' parti li l-kawża tagħha tiġi eżaminata mingħajr dewmien żejjed fi proċedimenti preparatorji mmexxija jew issorveljati mill-prosekutur u fil-proċedimenti tal-qorti (*ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki*, test konsolidat, Ġurnal tal-Liġijiet 2016, il-punt 1259, kif emendat).

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

2 - Ir-rapportar ta' reat u d-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni jew il-proċess

Kif nirrapporta reat?

Ir-reati jiġu rrapportati bil-miktub jew b'mod verbali fl-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku jew f'għassa tal-pulizija. Rapport ta' reat bil-miktub jista' jiġi ppreżentat b' mod personali jew jintbagħat bil-posta (jew b'ittra elettronika).

Kif nista' nsir naf x'inhu jiġri bil-kawża?

Il-persuna li rrapportat ir-reat għandha tiġi notifikata, fi żmien sitt ġimgħat, minn meta tkun infetħet investigazzjoni. Jekk din ma tircivix tali notifika, din tista' tippreżenta kwerele quddiem prosekutur superjuri.

Jien intitolat(a) għal għajjuna legali (matul l-investigazzjoni jew il-proċess)? Taħt liema kundizzjonijiet?

Fi proċedimenti preparatorji u tal-qorti, il-vittmi jistgħu jiġu assistiti minn rappreżentant professjonali – avukat jew konsulent legali. Il-vittmi jistgħu jaħtru r-rappreżentant tagħhom huma stess jew, jekk is-sitwazzjoni finanzjarja ma tippermettilhom jagħmlu hekk, jistgħu jitolbu rappreżentant maħtur mill-qorti. Għal dak l-għan, il-vittma għandha tippreżenta lill-qorti jew lill-prosekutur b'ittra li turi bil-provi li ma jistgħux iħallsu t-tariffa tar-rappreżentant huma stess.

Nista' nitlob lura l-ispejjeż (għall-partecipazzjoni fl-investigazzjoni jew fil-proċess)? Taħt liema kundizzjonijiet?

Jekk il-vittma tidher fil-proċedimenti bħala xhud biss, din tkun intitolata għal rimborż tal-ispejjeż tal-vjaġġ, tal-akkomodazzjoni u tas-sussistenza jew ta' kwalunkwe qligħ mitluf.

Jekk il-vittma tkun aġixxiet bħala prosekutur awżiljarju jew privat, din tkun intitolata għal rimborż tal-ispejjeż raġonevoli, li jinkludu spejjeż assoċjati mal-ħatra ta' rappreżentant.

Biex jinkiseb rimborż tal-ispejjeż, iridu jiġu ppreżentati talba u, jekk possibbli, dokumenti li jikkonfermaw l-ispejjeż imġarrba.

Nista' nappella jekk il-każ tiegħi jingħalaq qabel nitla' l-qorti?

Il-vittma tista' tappella kontra deċiżjonijiet ta' każda ta' rikors għal proċedimenti preparatorji u deċiżjonijiet ta' waqfien tal-proċedimenti preparatorji. Ma' dawk id-deċiżjonijiet tiġi pprovduta informazzjoni dwar kif tappella.

Kif nista' nkun involut(a) fil-proċess?

Il-vittmi jieħdu sehem fi proċedimenti preparatorji bħala parti bla ma jkollhom jipprezentaw dikjarazzjoni speċjali.

Fi proċedimenti tal-prosekuzzjoni pubblika, il-vittmi jistgħu jaġixxu bħala parti (prosekutur awżiljarju) jekk jipprezentaw dikjarazzjoni li bihsiebhom jagħmlu dan. F'każijiet ta' prosekuzzjoni privata, il-vittma tkun parti bħala prosekutur privat.

X'inhu r-rwol uffiċjali tiegħi fis-sistema ġudizzjarja? Perezempju, jien nitqies jew jien nista' nagħzel li nitqies bħala: vittma, xhud, parti ċivili jew prosekutur privat?

Il-vittmi huma individwi affettwati minn reat.

Il-vittma hi parti għall-proċedimenti preparatorji bil-liġi.

Fi proċedimenti tal-prosekuzzjoni pubblika, il-vittmi jistgħu jaġixxu bħala parti jekk jagħzlu li jagħmlu dan, f'liema każ dawn jaġixxu bħala prosekutur awżiljarju. F'każijiet ta' prosekuzzjoni privata, il-vittmi jaġixxu bħala prosekutur privat.

Indipendentement minn jekk jaġixxux bħala parti, il-vittmi prattikament dejjem jinSTEMGħU bħala xhud.

Bħalissa, il-proċedimenti kriminali ma jippermettux lill-vittmi jaġixxu bħala parti ċivili.

X'inhuma d-drittijiet u l-obbligi tiegħi f'dan ir-rwol?

Anki jekk ma jaġixxux quddiem il-qorti bħala parti, il-vittmi jistgħu jieħdu sehem fil-proċedimenti tal-qorti li jkunu importanti biex jiproteġu l-interessi tagħhom.

Il-vittmi jistgħu jieħdu sehem fi proċess u f'sessjoni li tikkonċerna ċ-każda kondizzjonali tal-proċedimenti, il-kundanna mingħajr proċess u l-waqfien tal-proċedimenti fuq il-baži li l-konvenut mhuwiex fi stat mentali adegwat jew f'każijiet li jinvolvu miżuri ta' protezzjoni fuq il-baži li l-konvenut mhuwiex fi stat mentali adegwat. Matul il-proċess, il-vittma tista' toġġezzjona għal talba mill-konvenut għal kundanna mingħajr il-kumpilazzjoni u tista' titlob biex il-konvenut jiġi ordnat jagħmel tajjeb għad-dannu jew iħallas kumpens.

Jekk il-proċedimenti kriminali jitwaqqgħu b'mod kondizzjonali, il-vittma tista' titlob li jissoktaw.

Wara li tagħzel li tagħxi bħala parti quddiem il-qorti, il-vittma tista' tieħu ċerti miżuri proċedurali: tippreżenta rikors għall-evidenza, tagħmel mistoqsijiet lix-xhieda u lill-esperti, tippreżenta l-pożizzjoni tagħha, eż. tiddikjara x' deċiżjoni qed tistenna mill-qorti. Din tista' tappella kontra sentenzi.

Vittmi m'ħarrka bħala xhud iridu jidher quddiem il-qorti u jixhdu. Nuqqas milli jidher mingħajr raġuni tajba hu punibbli.

Nista' nagħmel stqarrija matul il-proċess jew nagħti x-xhieda tiegħi? Taħt liema kundizzjonijiet?

Il-vittmi jistgħu jipprezentaw rikors għall-evidenza jekk dawn jaġixxu bħala prosekutur awżiljarju jew privat.

X'informazzjoni nirdievi matul il-proċess?

Qabel l-ewwel seduta, il-vittmi jiġu informati bil-miktub dwar l-istatus tagħhom bħala parti għall-proċedimenti preparatorji u dwar id-drittijiet tagħhom f'din is-sitwazzjoni.

Il-vittmi jiġu informati bil-miktub dwar l-akkuża pprezentata lill-qorti u dwar id-dati u l-post tas-seduti jew tas-sessjonijiet tal-qorti li jistgħu jieħdu sehem fihom.

Jekk il-qorti tordna kumpens tad-danni, din tinnotifika kopja tas-sentenza lill-vittma.

Inkun nista' nikseb aċċess għall-fajls tal-qorti?

Matul il-proċedimenti preparatorji, il-vittmi jistgħu jaċċessaw il-fajls bil-kunsens tal-awtorità li tmexxi l-proċedimenti.

Matul il-proċedimenti tal-qorti, il-vittmi jistgħu jaċċessaw il-fajls jekk jaġixxu bħala prosekutur privat jew bħala prosekutur awżiljarju. Jekk il-vittma ma tkunx qed tagħxi f'dik il-kapaċità, il-fajls jitqiegħdu għad-dispożizzjoni bil-kunsens tal-president tal-qorti.

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

3 - Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess

Nista' nappella kontra d-deċiżjoni?

Il-vittmi jistgħu jappellaw kontra d-deċiżjoni fi prosekuzzjoni pubblika jekk dawn ikunu aġixxew bħala prosekutur awżiljarju.

Jekk il-proċedimenti kriminali kontra t-trasgressur jitwaqqfdu b'mod kondizzjonat u tittiehed deċiżjoni mill-qorti, il-vittma tista' tappella kontraha anki jekk ma tkunx aġixxiet bħala prosekutur awżiljarju.

Il-vittmi jistgħu jappellaw kontra sentenza fi prosekuzzjoni privata għaliex f'każijiet bħal dawn huma jaġixxu bħala prosekutur.

X'inhuma d-drittijiet tiegħi wara li tinqata' s-sentenza?

Jekk it-trasgressur jiġi ordnat jagħmel tajjeb għad-danni, il-qorti toħroġ kopja tas-sentenza lill-vittma. Jekk trasgressur li jirċievi sentenza sospiza tal-ħabs ma jagħmilx tajjeb għad-danni, il-vittma tista' titlob li tiġi eżegwita s-sentenza.

Jekk il-proċedimenti kriminali kontra t-trasgressur jitwaqqfdu b'mod kondizzjonat, il-vittma tkun intitolata li tieħu sehem fis-smiġħ għall-issoktar tal-proċedimenti.

Inkun intitolat(a) għal appoġġ jew għal protezzjoni wara l-proċess? Għal kemm żmien?

Wara li jintemmu l-proċedimenti, il-vittmi jkunu intitolati għal protezzjoni u għal appoġġ jekk il-hajja jew is-saħħa tagħhom, jew dik tal-qarib tagħhom, tkun f'riskju. Il-protezzjoni u l-appoġġ jingħataw diment li jkun hemm riskju.

X'informazzjoni ningħata jekk it-trasgressur jiġi sentenzjat?

Il-qorti tipprovdni lill-vittma bl-informazzjoni inkluża fis-sentenza – x'piena ngħatat lit-trasgressur, x'inhu t-tul tas-sentenza u jekk din ġietx sospiza b'mod kondizzjonat, u x'obbligi, inkluż li jagħmel tajjeb għad-danni, ġew imposti fuq it-trasgressur.

Niġi informat(a) jekk it-trasgressur jiġi lliberat (inkluż libeṛtā kmieni jew kundizzjonata) jew jaħrab mill-ħabs?

Il-vittmi jistgħu jitolbu li jiġu informati meta t-trasgressur jinħeles mill-ħabs. Imbagħad il-vittma tiġi notifikata meta t-trasgressur jinħeles mill-ħabs wara li jkun skonta s-sentenza, jekk it-trasgressur jitħalla jskonta s-sentenza taħt sorveljanza elettronika, jew jekk hu jaħrab mill-ħabs, jingħata permess li jitlaq jew parole jew jinħeles b'mod temporanju.

Inkun involut(a) f'deċiżjonijiet dwar libeṛtā jew parole? Perezempju, nista' nagħmel stqarrija jew nippreżenta appell?

Il-vittmi ma jidherx sehem fis-smiġħ għall-parole u ma jistgħux jappellaw kontra dawn id-deċiżjonijiet.

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż

legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

4 - Kumpens

X'inhi l-proċedura biex nitlob kumpens mingħand it-trasgressur? (eż. kawża l-qorti, talba ċivili, proċedura ta' adeżjoni)

Il-vittmi ta' reat jistgħu jitolbu d-danni mingħand it-trasgressur bil-modi li ġejjin:

jistgħu jiffiħu kawża kontra t-trasgressur quddiem qorti ċivili; il-proċedimenti ċivili huma kontingenti għall-ħlas tat-tariffi tal-qorti; il-proċedimenti ċivili jistgħu jinfetħu indipendentement minn jekk tressqitx akkuza quddiem il-qorti iżda jistgħu jiġu sospiżi sakemm tittiehed deċiżjoni finali fil-proċedimenti kriminali; jekk il-kawża pprezentata mill-vittma tirmexxi, l-eżekuzzjoni ssir mill-awtorità tal-eżekuzzjoni, jiġifieri l-marixxall tal-qorti (*komornik*);

matul il-proċedimenti kriminali, il-vittmi jistgħu jitolbu li tiġi imposta miżura ta' kumpens (*środek kompensacyjny*) fuq il-konvenut – obbligu biex isir tajjeb għad-danni jew jiġi pprovdut kumpens; minflok, il-qorti tista' tordna l-ħlas tad-danni supplimentari (*nawiązka*); it-talba tal-vittma tintlaqa' biss jekk it-trasgressur jiġi kkundannat;

jekk it-trasgressur jiġi kkundannat u jirċievi sentenza ta' ħabs sospiża, il-qorti tista' tordnalu jagħmel tajjeb għad-dannu li jirriżulta mir-reat;

jekk il-proċedimenti jiġu sospiżi b'mod kondizzjonat, il-qorti trid tordna lit-trasgressur jagħmel tajjeb għad-dannu kompletament jew parzjalment.

Il-qorti ordnat lit-trasgressur biex iħallasni d-danni/kumpens. Kif nista' niżgura li t-trasgressur iħallas?

Jekk il-qorti tordna lit-trasgressur biex jagħmel tajjeb għad-danni u t-trasgressur ma jikkonformax minn jeddu, il-vittma tista' tirrikorri għal proċedimenti ta' eżekuzzjoni mmexxija minn marixxall tal-qorti.

Jekk it-trasgressur jingħata sentenza sospiża ta' ħabs mill-qorti jew inkella l-proċedimenti kontrih jiġu sospiżi b'mod kondizzjonat u dan jonqos milli jagħmel tajjeb għad-danni, jistgħu jittieħdu miżuri biex tiġi eżegwita s-sentenza jew jissoktaw il-proċedimenti. Dawn il-miżuri, speċjalment it-theddida reali ta' priġunerija, għandhom it-tendenza li jiggwalvanizzaw lit-trasgressuri li, anki jekk l-eżekuzzjoni tkun ineffikaci, b'xi mod isibu l-fondi biex jissodisfaw it-talbiet tal-vittmi. Biex jittieħdu miżuri bħal dawn, ikun biżżejjed li l-vittma tinnotifika lill-qorti jew lill-uffiċjal tal-probation (*kurator sądowy*) li t-trasgressur naqas milli jissodisfa l-obbligu tiegħu/tagħha.

Jekk it-trasgressur ma iħallasx, jista' l-Istat iħallasni avvanz? Taht liema kundizzjonijiet?

Jekk it-trasgressur jonqos milli jagħmel tajjeb għad-dannu, il-vittma ma tistax tikseb il-ħlas mingħand l-Istat.

Il-vittma tista' tibenefika minn assistenza ta' emerġenza ffinanzjata mill-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajjuna Postpenitenzjarja offruta minn organizzazzjonijiet li jispeċjalizzaw fl-għajjuna għall-vittmi ta' reati.

Jien intitolat(a) għal kumpens mill-Istat?

Il-vittmi tal-aktar reati serji jew l-aktar qarib qrib tagħhom huma intitolati għal benefiċċji speċjali mħallsa mit-Teżor. Dan japplika għal individwi domiciljati fil-Polonja jew fi Stat Membru ieħor tal-UE li, minhabba reat, ġarbu korriment serju jew deterjorament tas-saħħa li jdum aktar minn sebat jiem u għall-qarib ta' individwi li jmutu minhabba reat.

Jien inkun intitolat(a) għal kumpens jekk it-trasgressur ma jiġix ikkundannat?

Int tkun intitolat(a) għal kumpens ukoll jekk it-trasgressur ma jiġix ikkundannat.

Jien inkun intitolat(a) għal ħlas ta' emerġenza waqt li nkun qed nistenna d-deċiżjoni dwar it-talba tiegħi għall-kumpens?

Il-vittmi intitolati għal kumpens jistgħu jiksibu garanzija, jiġifieri ħlas ta' darba li jsir qabel ma tintemm il-kawża. L-ammont jista' jintuża f'parti minnu biex ikopri l-ispejjeż tat-trattament, tal-konvalexxenza jew tal-funeral.

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

5 - Id-drittijiet tiegħi f'dak li għandu x'jaqsam ma' appoġġ u assistenza

Jien vittma ta' reat. Lil min għandi nikkuntattja għall-appoġġ u għall-assistenza?

Il-vittmi ta' reat u l-eqreb qarib tagħhom huma megħjuna minn NGOs li jirċievu sussidji għal dak il-għan mingħand il-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajjuna Postpenitenzjarja. Is-sussidji jingħataw mill-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-vittmi jiġu informati li din l-għajjuna hi disponibbli qabel ma jagħmlu l-ewwel dikjarazzjoni tagħhom.

Lista tal-organizzazzjonijiet kollha li kisbu sussidji għall-vittmi u għall-eqreb qarib tagħhom u informazzjoni (bil-Pollakk) dwar dak li tkopri l-għajjuna jistgħu jinkisbu mis-sit web tal-Ministeru tal-Ġustizzja <https://www.ms.gov.pl/dzialalnosc/pokrzywdzeni-przestepstwem/pomoc-osobom-pokrzywdzonym-przestepstwem-oraz-osobom-im-najblizszym---lista-podmiotow-i-organizacji/>, taht Działalność/Pomoc pokrzywdzonym/Pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym – lista podmiotów i organizacji.

Hotline ta' appoġġ għall-vittmi

Bhalissa ma jeżisti ebda hotline nazzjonali ta' appoġġ għall-vittmi fil-Polonja. Madankollu, hemm hotline għall-vittmi ta' vjolenza domestika.

L-appoġġ għall-vittmi hu mingħajr ħlas?

L-appoġġ għall-vittmi hu offrut mingħajr ħlas.

X'tipi ta' appoġġ nista' nirċievi mingħand is-servizzi jew l-awtoritajiet tal-Istat?

L-awtoritajiet jipprovdu lill-vittmi b'informazzjoni dwar il-postijiet fejn ikun disponibbli l-appoġġ. Ċerti kategoriji ta' vittmi huma intitolati għal assistenza legali mingħajr ħlas fid-dawl tal-età u tas-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom. Il-vittmi ta' reat huma intitolati għal assistenza medika skont ir-regoli ġenerali.

X'tipi ta' appoġġ nista' nirċievi mingħand organizzazzjonijiet nongovernattivi?

L-NGOs iffinanzjati mill-Fond ta' Appoġġ għall-Vittmi u ta' Għajjuna Postpenitenzjarja joffru lill-vittmi assistenza legali, psikoloġika u finanzjarja, eż. kupuni għall-ikel jew għajjuna fl-ispejjeż tal-ikel u tal-ibbies, tal-ħwejjeġ ta' taht, taż-żraben, ta' prodotti tat-tindif u tal-igjene personali, ta' akkomodazzjoni jew ta' kenn temporanji, ta' edukazzjoni u ta' taħriġ, ta' miżuri biex jadattaw appartament jew dar għall-ħtiġijiet tal-vittmi ta' reat u fl-ispejjeż tal-ivvjaġġar.

Tip ieħor ta' appoġġ hu finanzjament għas-servizzi ta' interpretu, inkluż interpretu tal-lingwa tas-sinjali.

L-assistenza medika tinkludi l-kopertura tal-ispejjeż tal-kura medika, tal-medicina u tat-tagħmir mediku neċessarji biex tiġi trattata l-ħsara għas-saħħa mgarrba bħala riżultat tar-reat.

L-aħħar aġġornament: 20/11/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż

legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.